

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

2013/0185(COD)

9.1.2014

OPINIA

Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

dla Komisji Gospodarczej i Monetarnej

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Olle Schmidt

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie przez Komisję wniosku w sprawie tej dyrektywy po prawie dziesięciu latach dyskusji. Zarówno konsumenci, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa napotykają obecnie przeszkody w korzystaniu na szczeblu Unii z prawa do otrzymania odszkodowania za szkodę spowodowaną naruszeniem prawa konkurencji.

Jeśli chodzi o egzekwowanie na drodze prywatnoprawnej, sprawozdawca liczy na wprowadzenie mechanizmów powództw reprezentacyjnych i roszczeń zbiorowych. W oświadczeniu w sprawie działań podjętych w reakcji na rezolucję Parlamentu Europejskiego (P6_TA(2009)0187) Komisja przyznała, że należy przyjąć zintegrowane podejście do roszczeń zbiorowych, by zagwarantować spójne traktowanie powództw odszkodowawczych w dziedzinie unijnego prawa konkurencji. Nadal nie istnieją w praktyce wiążące horyzontalne środki dotyczące roszczeń zbiorowych. Powództwa zbiorowe umożliwiłyby działającym w dobrej wierze upoważnionym podmiotom, takim jak stowarzyszenia konsumentów czy organizacje branżowe, wytaczanie powództw w imieniu indywidualnych powodów. Sprawozdawca apeluje jednak, aby tylko jasno określona grupa osób była uprawniona do udziału w powództwie i pełnienia w nim roli reprezentanta. Osoby takie należy wskazać w momencie wniesienia powództwa, przy czym sprawozdawca proponuje stosowanie modelu opt-in. Ponieważ zaledwie 25% spraw kartelowych w Unii prowadzi do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych, trzeba w większym stopniu zachęcać konsumentów do korzystania ze swoich praw.

Sprawozdawca przyznaje, że programy łagodzenia kar w znacznym stopniu przyczyniają się do wykrywania karteli, a przez to umożliwiają – przede wszystkim – dochodzenie odszkodowania. Sprawozdawca nie zgadza się jednak z wnioskiem Komisji o opracowanie szarej listy ograniczeń w ujawnianiu dowodów po zakończeniu postępowania przez organ ds. konkurencji. Wszystkie dowody przedstawiane przez podmioty, które zgłosiły się do udziału w programie łagodzenia kar, powinny podlegać przepisom art. 6 ust. 1, niezależnie od tego, czy zostały one otrzymane w ramach zgłoszenia do tego programu, czy na żądanie organu ds. konkurencji.

Zdarza się, że postępowanie w sprawach z zakresu konkurencji umożliwiają osoby zgłaszające przypadki naruszenia, jednak wniosek Komisji nie odnosi się konkretnie do tego faktu. Ochrona osób zgłaszających przypadki naruszenia dotyczy wyłącznie ich tożsamości, a nie dostarczanych przez nie informacji. Tożsamość nie ma jednak znaczenia z punktu widzenia szkody czy jej wysokości. Obecnie tożsamość osób zgłaszających przypadki naruszenia jest chroniona prawem poszczególnych praw członkowskich. W celu zagwarantowania przewidywalności i równoważności wyroków do wniosku Komisji należy dodać odniesienie do danych osobowych.

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by ciężar dowodu spoczywał na pozwanym. Ułatwi to powodom wykazywanie zasadności roszczeń. Niedostateczne dowody będą odczytywane na korzyść powoda, co przyniesie wyraźny pożytek nabywcom bezpośrednim. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości nabywcy pośredni także powinni mieć prawo do wnoszenia powództw. Zaproponowane przepisy zawierają jednak domniemanie zarówno istnienia, jak i nieistnienia zjawiska przerzucania nadmiernych obciążeń na nabywców pośrednich. Doprowadzi to prawdopodobnie do wnoszenia powództw

zarówno przez powodów bezpośrednich, jak i pośrednich. Sprawozdawca nie popiera takiego podwójnego systemu oraz sugeruje, by w przypadku braku wystarczających dowodów na przerzucanie nadmiernych obciążeń ciężar dowodu spoczywał na nabywcy pośrednim. W ten sposób powstanie system jednofilarowy, dający jednoznaczne wytyczne sądom krajowym.

Za poniesioną szkodę należy się odszkodowanie. Ma to zasadnicze znaczenie, jeśli kartele mają odczuć, jakie szkody rzeczywiście wyrządzają konsumentom i powodują na rynkach. By zwiększyć zakres ochrony strony poszkodowanej na skutek naruszenia prawa konkurencji, należy stronie tej zagwarantować silną pozycję w postępowaniu sądowym. W związku z tym sprawozdawca sugeruje, by strona poszkodowana była uprzywilejowana przy szacowaniu szkody, co oznacza, że ocena wysokości szkody powinna być oparta na szacunkach strony poszkodowanej. Dodatkowo zniechęci to do udziału w kartelach, ponieważ wpływ sprawców naruszenia na przebieg postępowania byłby ograniczony.

W przypadku konsumentów, organizacji konsumentów lub małych firm ryzyko konieczności poniesienia kosztów sądowych w rezultacie przegranego postępowania może poważnie zniechęcać do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Sprawozdawca sugeruje, by z myślą o rozszerzeniu możliwości dochodzenia takich roszczeń utworzyć fundusz finansowany z grzywien płaconych w wyniku postępowań o naruszenie prawa konkurencji. Z funduszu tego finansowano by koszty pierwszego orientacyjnego orzeczenia w potencjalnej sprawie, wydawanego na podstawie dowodów dostarczonych przez potencjalnego powoda. Spowodowałoby to obniżenie progu dochodzenia roszczeń przez konsumentów oraz zmniejszenie liczby zbędnych roszczeń sądowych. Na koniec należy podkreślić, że należy utrzymać zasadę „przegrywający płaci”.

POPRAWKI

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów zwraca się do Komisji Gospodarczej i Monetarnej, jako do komisji przedmiotowo właściwej, o wprowadzenie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(4a) Egzekwowanie na drodze prywatnoprawnej jest istotnym mechanizmem skutecznego egzekwowania prawa konkurencji. Jednakże wnoszenie wyłącznie powództw indywidualnych nie wystarczy, dlatego w niniejszej dyrektywie

należy wprowadzić możliwość wnoszenia powództw zbiorowych.

Uzasadnienie

W celu zagwarantowania spójnego traktowania roszczeń odszkodowawczych należy przyjąć zintegrowane podejście do zbiorowego dochodzenia roszczeń, np. w kwestii prawa ochrony konsumentów. Jako że takie horyzontalne środki nadal nie istnieją w praktyce, sprawozdawca proponuje wprowadzenie ich do omawianej dyrektywy. Ze względu na małą liczbę roszczeń odszkodowawczych należy aktywniej zachęcać konsumentów do dochodzenia swoich praw. Powództwa zbiorowe spowodują obniżenie progu wnoszenia przez konsumentów roszczeń do sądów krajowych.

Poprawka 2

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 4 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(4b) Przy zachowaniu prerogatywy państw członkowskich do wprowadzania różnych systemów roszczeń zbiorowych państwa członkowskie, ustanawiając takie systemy, powinny wprowadzać wyłącznie systemy opt-in i powstrzymać się od przewidywania honorariów wypłacanych w przypadku wygrania sprawy, możliwości przyznawania odszkodowań karnych i finansowania przez strony trzecie, jeżeli podmiot finansujący otrzymuje wynagrodzenie zależne od uzyskanego rozstrzygnięcia lub przyznanego odszkodowania.

Poprawka 3

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 5 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(5a) Skuteczne środki umożliwiające konsumentom oraz przedsiębiorstwom

uzyskiwanie odszkodowań powstrzymają przedsiębiorstwa od popełniania naruszeń i zapewnią większe poszanowanie unijnych przepisów dotyczących konkurencji. Dlatego też aby usprawnić w Unii egzekwowanie przepisów dotyczących konkurencji na drodze publicznoprawnej, należy wspierać opłacalne, szybkie i skuteczne dochodzenie roszczeń odszkodowawczych dla ofiar naruszeń tych przepisów. Zachęcanie do polubownych odszkodowań dla ofiar nie powinno odbywać się ze szkodą dla niezbędnego ujednoczenia przepisów regulujących w państwach członkowskich dochodzenie roszczeń odszkodowawczych w związku z naruszeniem unijnego lub krajowego prawa konkurencji.

Uzasadnienie

W interesie konsumentów i przedsiębiorstw dochodzenie odszkodowania powinno być opłacalne, szybkie i skuteczne. Należy zatem zachęcać do polubownego rozstrzygnięcia sporów na wczesnym etapie, stosując zachęty powiązane z grzywnami nakładanymi przez organy ds. konkurencji, aby zapewnić opłacalność, szybkość i skuteczność dochodzenia odszkodowań.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję

(11) Niniejsza dyrektywa potwierdza reguły obowiązujące we wspólnotowym dorobku prawnym dotyczące unijnego prawa do odszkodowania za szkodę spowodowaną na skutek naruszenia unijnego prawa konkurencji, szczególnie w kwestii legitymacji procesowej i definicji pojęcia szkody, w formie potwierdzonej w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i nie przesądza ich **dalszego** rozwoju. Każdy poszkodowany z tytułu naruszenia może dochodzić roszczeń odszkodowawczych za faktyczną szkodę

Poprawka

(11) Niniejsza dyrektywa potwierdza reguły obowiązujące we wspólnotowym dorobku prawnym dotyczące unijnego prawa do odszkodowania za szkodę spowodowaną na skutek naruszenia unijnego prawa konkurencji, szczególnie w kwestii legitymacji procesowej i definicji pojęcia szkody, w formie potwierdzonej w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i nie przesądza o ich **dalszym** rozwoju. Każdy poszkodowany z tytułu naruszenia może dochodzić roszczeń odszkodowawczych za faktyczną szkodę

(damnum emergens) i za zysk, którego został pozbawiony (utrata korzyści lub lucrum cessans), oraz wypłaty odsetek za okres od dnia zaistnienia szkody do dnia zapłaty odszkodowania. Z prawa tego mogą korzystać zarówno osoby fizyczne jak i prawne – konsumenci, przedsiębiorcy oraz organy publiczne – bez względu na to, czy łączą je bezpośrednie stosunki umowne z przedsiębiorstwem odpowiedzialnym za naruszenie oraz niezależnie od tego, czy organ ds. ochrony konkurencji stwierdził wcześniej naruszenie prawa. ***Niniejsza dyrektywa nie powinna wymagać od państw członkowskich wprowadzania mechanizmów zbiorowego dochodzenia roszczeń w celu wykonania postanowień art. 101 i 102 Traktatu.***

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 11 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(11a) Prawidłowe egzekwowanie prawa konkurencji oraz skuteczne korzystanie z prawa do odszkodowania, zarówno przez przedsiębiorstwa, jak i przez konsumentów, są ze sobą nierozdzielnie związane i mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia konkurencyjnego wzrostu. W związku z tym europejskie prawo do zbiorowego dochodzenia roszczeń przyczyni się do ukończenia tworzenia rynku wewnętrznego oraz do rozwoju prawdziwej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Uzasadnienie

W lutym 2012 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję zatytułowaną „W stronę spójnego europejskiego podejścia do zbiorowego dochodzenia roszczeń”, w której wzywa do przedstawiania wniosków dotyczących zbiorowego dochodzenia roszczeń, obejmujących wspólny zbiór zasad zapewniający w Unii jednolity dostęp do wymiaru sprawiedliwości w

formie zbiorowego dochodzenia roszczeń dotyczących naruszeń praw konsumenta. Mechanizm zbiorowego dochodzenia roszczeń w znacznym stopniu wspomógłby skuteczne egzekwowanie prawa konkurencji oraz zwiększyłby ochronę konsumenta.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

(13) Materiał dowodowy jest ważnym elementem dochodzenia odszkodowania za szkody wynikłe z naruszenia krajowego lub unijnego prawa konkurencji. Ponieważ jednak sprawy z zakresu prawa konkurencji charakteryzuje asymetria w dostępie do informacji, należy zapewnić poszkodowanym prawo skutecznego żądania ujawnienia materiałów dowodowych dotyczących ich sprawy, **bez konieczności wskazywania przez nich konkretnych dowodów**. Aby zapewnić stronom równe szanse, środki te powinny być udostępnione również pozwany w sprawach o odszkodowanie, tak aby mogli oni zwrócić się o ujawnienie dowodów przez poszkodowanych. Sądy krajowe mogą również nakazać ujawnienie dowodów przez osoby trzecie. Jeśli sąd krajowy zamierza nakazać Komisji ujawnienie dowodów, zastosowanie mają: zasada lojalnej współpracy między Unią Europejską a państwami członkowskimi (art. 4 ust. 3 TUE) oraz art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 w odniesieniu do wniosków o przekazanie informacji.

Poprawka

(13) Materiał dowodowy jest ważnym elementem dochodzenia odszkodowania za szkody wynikłe z naruszenia krajowego lub unijnego prawa konkurencji. Ponieważ jednak sprawy z zakresu prawa konkurencji charakteryzuje asymetria w dostępie do informacji, należy zapewnić poszkodowanym prawo skutecznego żądania ujawnienia materiałów dowodowych dotyczących ich sprawy. Aby zapewnić stronom równe szanse, środki te powinny być udostępnione również pozwany w sprawach o odszkodowanie, tak aby mogli oni zwrócić się o ujawnienie dowodów przez poszkodowanych. Sądy krajowe mogą również nakazać ujawnienie dowodów przez osoby trzecie. Jeśli sąd krajowy zamierza nakazać Komisji ujawnienie dowodów, zastosowanie mają: zasada lojalnej współpracy między Unią Europejską a państwami członkowskimi (art. 4 ust. 3 TUE) oraz art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 w odniesieniu do wniosków o przekazanie informacji.

Uzasadnienie

Należy jak najprecyzyjniej i najwięcej określić dowody, aby ograniczyć kampanie poszukiwania informacji, które mogą w znacznej mierze zaszkodzić skutecznemu i sprawiedliwemu funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 19 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(19a) Należy chronić informacje podawane przez podmioty, które zgłosiły się do udziału w programie łagodzenia kar, bowiem zwiększy to motywację uczestników karteli do zgłaszania się do programów łagodzenia kar i udziału w nich. Dlatego też ograniczenie dotyczące ujawniania dowodów przez organ ds. konkurencji należy rozszerzyć tak, by obejmowało ono wszystkie informacje podane przez podmiot, który zgłosił się do udziału w programie łagodzenia kar, niezależnie od tego, czy informacje te zostały podane przez członka kartelu z własnej inicjatywy, czy na żądanie organu ds. konkurencji.

Uzasadnienie

Programy łagodzenia kar w znacznym stopniu przyczyniają się do wykrywania karteli, a przez to umożliwiają – przede wszystkim – postępowanie z powództwa prywatnego. Wszystkie dowody przedstawione przez podmioty, które zgłosiły się do udziału w programie łagodzenia kar, należy objąć przepisami art. 6 ust. 1, niezależnie od tego, czy znalazły się one w oświadczeniach przedstawionych w ramach programu, czy na żądanie organu ds. konkurencji.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 21 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(21a) Chociaż rola pojedynczych osób zgłaszających przypadki naruszenia była dotychczas niewielka, w dyrektywie należy wyraźnie zapisać ochronę osób zgłaszających się w celu udzielenia informacji. Informacje, których ujawnienia sądy krajowe nie mogą nigdy

zażądać od danej strony ani osoby trzeciej, powinny obejmować wyłącznie dane osobowe oraz informacje prowadzące do uzyskania danych osobowych.

Uzasadnienie

Zdarza się co prawda, że postępowanie w sprawach z zakresu konkurencji umożliwia wyłącznie informacja od osoby zgłaszającej przypadek naruszenia, jednak wniosek w sprawie dyrektywy nie odnosi się konkretnie do tego faktu. Ochrona osób zgłaszających przypadki naruszenia dotyczy wyłącznie ich tożsamości, a nie dostarczanych przez nie informacji. Aby zagwarantować przewidywalność i równowagę wyroków, do dyrektywy należy dodać odniesienie do danych osobowych. Obecnie tożsamość osób zgłaszających przypadki naruszenia jest chroniona prawem poszczególnych państw członkowskich.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 24

Tekst proponowany przez Komisję

(24) Wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie lub wszczęcie dochodzenia przez organ ds. konkurencji może spowodować ryzyko zniszczenia lub ukrycia przez zainteresowane przedsiębiorstwa dowodów, które byłyby użyteczne dla wykazania słuszności roszczenia odszkodowawczego wniesionego przez poszkodowanego. Aby zapobiec niszczeniu dowodów dotyczących sprawy oraz zapewnić wypełnienie sądowych nakazów ich ujawnienia, sądy powinny **posiadać prawo nakładania** wystarczająco **odstraszających sankcji**. Jeśli chodzi o strony postępowania, szczególnie skuteczne i pomocne w ograniczeniu przewlekłości postępowania odszkodowawczego może być ryzyko przyjęcia za udowodnione twierdzeń strony przeciwnej. Możliwość nałożenia sankcji powinna również istnieć w przypadku niedopełnienia obowiązku ochrony informacji poufnych oraz niewłaściwego wykorzystania informacji otrzymanych w

Poprawka

(24) Wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie lub wszczęcie dochodzenia przez organ ds. konkurencji może spowodować ryzyko zniszczenia lub ukrycia przez zainteresowane przedsiębiorstwa dowodów, które byłyby użyteczne dla wykazania słuszności roszczenia odszkodowawczego wniesionego przez poszkodowanego. Aby zapobiec niszczeniu dowodów dotyczących sprawy oraz zapewnić wypełnienie sądowych nakazów ich ujawnienia, sądy powinny **nakładać** wystarczająco **odstraszające i skuteczne sankcje**. Jeśli chodzi o strony postępowania, szczególnie skuteczne i pomocne w ograniczeniu przewlekłości postępowania odszkodowawczego może być ryzyko przyjęcia za udowodnione twierdzeń strony przeciwnej. Możliwość nałożenia sankcji powinna również istnieć w przypadku niedopełnienia obowiązku ochrony informacji poufnych oraz niewłaściwego wykorzystania informacji otrzymanych w

wyniku ujawnienia dowodów. Powinny one także obowiązywać w przypadku niewłaściwego wykorzystania informacji zdobytych w drodze uzyskania dostępu do akt znajdujących się w posiadaniu organu ds. konkurencji w kontekście wykonywania prawa do obrony w odniesieniu do dochodzenia prowadzonego przez ten organ.

wyniku ujawnienia dowodów. Powinny one także obowiązywać w przypadku niewłaściwego wykorzystania informacji zdobytych w drodze uzyskania dostępu do akt znajdujących się w posiadaniu organu ds. konkurencji w kontekście wykonywania prawa do obrony w odniesieniu do dochodzenia prowadzonego przez ten organ.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 28

Tekst proponowany przez Komisję

(28) Przedsiębiorstwa, które współpracują z organami ds. konkurencji w ramach programu łagodzenia kar, odgrywają kluczową rolę w wykrywaniu ***naruszeń popełnianych przez tajne kartele*** oraz w ich eliminowaniu, zmniejszając w ten sposób zakres szkody, jaka zostałaby spowodowana, gdyby naruszenie trwało. Należy zatem zadbać o to, aby przedsiębiorstwa, którym organ ds. konkurencji darował karę w ramach programu łagodzenia kar, nie były nadmiernie narażone na roszczenia odszkodowawcze, mając na uwadze, że decyzja organu ds. konkurencji stwierdzająca naruszenie może stać się ostateczna dla podmiotu zwolnionego z kary finansowej wcześniej niż dla innych przedsiębiorstw, którym nie darowano kary. Podmiot zwolniony z kary finansowej powinien być zatem zasadniczo zwolniony z solidarnej odpowiedzialności za całą szkodę, a przypadająca na niego część odszkodowania nie powinna przekraczać wartości szkody wyrządzonej jego bezpośrednim i pośrednim nabywcom lub, w przypadku kartelu dotyczącego zakupów – jego bezpośrednim i pośrednim dostawcom. W zakresie, w jakim kartel

Poprawka

(28) Przedsiębiorstwa, które współpracują z organami ds. konkurencji w ramach programu łagodzenia kar, odgrywają kluczową rolę w wykrywaniu ***porozumień, decyzji lub praktyk antykonkurencyjnych*** oraz w ich eliminowaniu, ***często*** zmniejszając w ten sposób zakres szkody, jaka zostałaby spowodowana, gdyby naruszenie trwało. Należy zatem zadbać o to, aby przedsiębiorstwa, którym organ ds. konkurencji darował karę w ramach programu łagodzenia kar, nie były nadmiernie narażone na roszczenia odszkodowawcze, mając na uwadze, że decyzja organu ds. konkurencji stwierdzająca naruszenie może stać się ostateczna dla podmiotu zwolnionego z kary finansowej wcześniej niż dla innych przedsiębiorstw, którym nie darowano kary. Podmiot zwolniony z kary finansowej powinien być zatem zasadniczo zwolniony z solidarnej odpowiedzialności za całą szkodę, a przypadająca na niego część odszkodowania nie powinna przekraczać wartości szkody wyrządzonej jego bezpośrednim i pośrednim nabywcom lub, w przypadku kartelu dotyczącego zakupów – jego bezpośrednim i pośrednim dostawcom. W zakresie, w jakim kartel

wyrządził szkodę podmiotom niebędącym klientami lub dostawcami przedsiębiorstw popełniających naruszenie, część odszkodowania wypłacona przez podmiot zwolniony z kary finansowej nie powinna przekraczać jego względnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez kartel. Udział ten należy określić zgodnie z tymi samymi zasadami, jakie stosuje się do określenia wysokości części szkody przypadającej na poszczególne przedsiębiorstwa popełniające naruszenie (motyw 27 powyżej). Podmiot zwolniony z kary finansowej powinien w pełni odpowiadać wobec poszkodowanych niebędących jego bezpośrednimi lub pośrednimi nabywcami lub dostawcami jedynie wówczas, gdy nie są oni w stanie uzyskać pełnego odszkodowania od innych przedsiębiorstw popełniających naruszenie.

wyrządził szkodę podmiotom niebędącym klientami lub dostawcami przedsiębiorstw popełniających naruszenie, część odszkodowania wypłacona przez podmiot zwolniony z kary finansowej nie powinna przekraczać jego względnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez kartel. Udział ten należy określić zgodnie z tymi samymi zasadami, jakie stosuje się do określenia wysokości części szkody przypadającej na poszczególne przedsiębiorstwa popełniające naruszenie (motyw 27 powyżej). Podmiot zwolniony z kary finansowej powinien w pełni odpowiadać wobec poszkodowanych niebędących jego bezpośrednimi lub pośrednimi nabywcami lub dostawcami jedynie wówczas, gdy nie są oni w stanie uzyskać pełnego odszkodowania od innych przedsiębiorstw popełniających naruszenie.

Uzasadnienie

Wybrany termin jest zbyt wąski i nie uwzględnia realiów rynku wewnętrznego.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję

(30) Jednak w sytuacji, gdy nadmierne obciążenie przerzucono na osoby, które ze względów prawnych nie są w stanie dochodzić roszczeń odszkodowawczych, przedsiębiorstwo popełniające naruszenie nie powinno mieć możliwości podniesienia zarzutu przerwania obciążeń, ponieważ zwolniłoby to je z odpowiedzialności za spowodowaną przez nie szkodę. Jeśli w danym przypadku podnoszony jest zarzut przerwania obciążeń, sąd rozpatrujący daną sprawę powinien zatem ocenić, czy osoby, na które rzekomo przerzucono nadmierne

Poprawka

skreślony

obciążenie, są w stanie, pod względem prawnym, dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych. Mimo że nabywcy pośredni mają prawo dochodzić odszkodowania, krajowe zasady dotyczące związku przyczynowego (w tym zasady dotyczące przewidywalności i adekwatności związku przyczynowego), stosowane zgodnie z regulami prawa Unii, mogą oznaczać, że niektóre osoby (np. na takim poziomie łańcucha dostaw, który jest oddalony od naruszenia) mogą nie być w stanie, pod względem prawnym, dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych w danej sprawie. Sąd przystąpi do oceny zarzutu przerzucenia obciążeń dopiero po tym, jak stwierdzi, że osoby, na które rzekomo przerzucono nadmierne obciążenie, są w stanie, pod względem prawnym, dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych.

Uzasadnienie

Skreślenie wynika z art. 12 ust. 2.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 34

Tekst proponowany przez Komisję

(34) Poszkodowany, który udowodnił poniesienie szkody na skutek naruszenia prawa konkurencji, w celu otrzymania odszkodowania musi jeszcze dowieść zakresu poniesionej szkody. Ustalanie wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji zależy w bardzo dużym stopniu od ustaleń faktycznych i może wymagać zastosowania złożonych modeli ekonomicznych. Jest to często bardzo kosztowne i utrudnia poszkodowanym uzyskanie koniecznych danych na

Poprawka

(34) Poszkodowany, który udowodnił poniesienie szkody na skutek naruszenia prawa konkurencji, w celu otrzymania odszkodowania musi jeszcze dowieść zakresu poniesionej szkody. Ustalanie wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji zależy w bardzo dużym stopniu od ustaleń faktycznych i może wymagać zastosowania złożonych modeli ekonomicznych. Jest to często bardzo kosztowne i utrudnia poszkodowanym uzyskanie koniecznych danych na

uzasadnienie ich roszczeń. Ustalanie wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji może stanowić poważną barierę uniemożliwiającą poszkodowanym otrzymanie odszkodowania za poniesioną szkodę.

uzasadnienie ich roszczeń. Ustalanie wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji może stanowić poważną barierę uniemożliwiającą poszkodowanym otrzymanie odszkodowania za poniesioną szkodę. **Proces ustalania wysokości szkody może się różnić w różnych jurysdykcjach krajowych. Aby zapewnić jasne przepisy oraz przewidywalność, Komisja powinna przedstawić dalsze wytyczne na szczeblu wspólnotowym.**

Uzasadnienie

Aby zagwarantować wydawanie przez sądy krajowe skutecznych i ujednoliconych wyroków w sprawach dotyczących roszczeń o odszkodowania za szkody z tytułu naruszenia prawa konkurencji, Komisja powinna przedstawić na szczeblu wspólnotowym dalsze wytyczne dotyczące określania wysokości szkody. Uprościłoby to trudny proces szacowania szkód spowodowanych naruszeniem prawa konkurencji oraz zwiększyłoby przewidywalność i jednolitość tego procesu.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 35

Tekst proponowany przez Komisję

(35) Aby rozwiązać kwestię asymetrii w dostępie do informacji i niektóre problemy związane z ustalaniem wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji oraz aby zapewnić skuteczność roszczeń odszkodowawczych, należy założyć, że w przypadku naruszenia popełnionego przez kartel doszło do powstania szkody, w szczególności na skutek wpływu na cenę. W zależności od okoliczności faktycznych sprawy oznacza to, że kartel doprowadził do podwyższenia cen lub uniemożliwił ich obniżenie, które nastąpiłoby, gdyby naruszenie nie miało miejsca. Przedsiębiorstwo popełniające naruszenie powinno móc wzruszyć to domniemanie. ***Takie wzruszalne domniemanie należy ograniczyć do karteli z uwagi na ich tajny charakter, który***

Poprawka

(35) Aby rozwiązać kwestię asymetrii w dostępie do informacji i niektóre problemy związane z ustalaniem wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji oraz aby zapewnić skuteczność roszczeń odszkodowawczych, należy założyć, że w przypadku naruszenia popełnionego przez kartel doszło do powstania szkody, w szczególności na skutek wpływu na cenę. W zależności od okoliczności faktycznych sprawy oznacza to, że kartel doprowadził do podwyższenia cen lub uniemożliwił ich obniżenie, które nastąpiłoby, gdyby naruszenie nie miało miejsca. Przedsiębiorstwo popełniające naruszenie powinno móc wzruszyć to domniemanie. ***Państwa członkowskie powinny zapewnić sądom krajowym uprawnienia do szacowania wysokości***

zwiększa wspomnianą asymetrię w dostępie do informacji i utrudnia poszkodowanemu uzyskanie dowodów koniecznych do dowiedzenia szkody.

szkody przy uwzględnieniu dowodów przedstawionych przez strony.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 36

Tekst proponowany przez Komisję

(36) W przypadku braku zasad unijnych dotyczących ustalania wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji to do krajowego systemu prawnego każdego państwa członkowskiego i sądu krajowego należy określić wymagania, jakie musi spełnić poszkodowany, dowodząc wysokości doznanej szkody, dokładności, z jaką musi on dowieść tej wysokości, metod, z jakich można skorzystać, ustalając tę wysokość oraz konsekwencji niespełnienia ustalonych wymagań. Takie krajowe przepisy nie powinny być jednak mniej korzystne niż przepisy regulujące powództwa o odszkodowanie w podobnych sprawach krajowych (zasada równoważności), ani nie powinny w praktyce uniemożliwiać lub nadmiernie utrudniać wykonania unijnego prawa do odszkodowania (zasada skuteczności). Należy w tym względzie mieć na uwadze wszelką asymetrię między stronami w dostępie do informacji oraz fakt, że ustalanie wysokości szkody wymaga oceny, jak zachowałby się dany rynek, gdyby naruszenie nie miało miejsca. Taka ocena oznacza dokonanie porównania z sytuacją, która z definicji jest hipotetyczna, i w związku z tym nigdy nie może być przeprowadzona z całkowitą dokładnością. Oszacowanie wysokości szkody z tytułu naruszenia prawa konkurencji należy

Poprawka

(36) W przypadku braku zasad unijnych dotyczących ustalania wysokości szkody wynikającej z naruszenia prawa konkurencji to do krajowego systemu prawnego każdego państwa członkowskiego i sądu krajowego należy określić wymagania, jakie musi spełnić poszkodowany, dowodząc wysokości doznanej szkody, dokładności, z jaką musi on dowieść tej wysokości, metod, z jakich można skorzystać, ustalając tę wysokość, oraz konsekwencji niespełnienia ustalonych wymagań. Takie krajowe przepisy nie powinny być jednak mniej korzystne niż przepisy regulujące powództwa o odszkodowanie w podobnych sprawach krajowych (zasada równoważności) ani nie powinny w praktyce uniemożliwiać lub nadmiernie utrudniać wykonania unijnego prawa do odszkodowania (zasada skuteczności). Należy w tym względzie mieć na uwadze wszelką asymetrię między stronami w dostępie do informacji oraz fakt, że ustalanie wysokości szkody wymaga oceny, jak zachowałby się dany rynek, gdyby naruszenie nie miało miejsca. Taka ocena oznacza dokonanie porównania z sytuacją, która z definicji jest hipotetyczna, i w związku z tym nigdy nie może być przeprowadzona z całkowitą dokładnością. Oszacowanie wysokości szkody z tytułu naruszenia prawa konkurencji należy zatem powierzyć sądom krajowym. **W**

zatem powierzyć sądom krajowym.

oszacowaniu tym nacisk należy położyć na ocenę szkody przedstawioną przez stronę poszkodowaną.

Uzasadnienie

W celu zwiększenia zakresu ochrony strony poszkodowanej na skutek naruszenia prawa konkurencji należy stronie tej zagwarantować silną pozycję w postępowaniu sądowym. Nacisk na ocenę szkody przedstawioną przez stronę poszkodowaną zapewnia ochronę słabszej stronie. Ponadto w większej mierze zniechęca to do udziału w kartelach, ponieważ wpływ podmiotów naruszających przepisy na przebieg postępowania jest ograniczony.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 37

Tekst proponowany przez Komisję

(37) Poszkodowanych i podmioty popełniające naruszenie należy zachęcać do ustalania odszkodowania za szkodę wynikającą z naruszenia prawa konkurencji z wykorzystaniem mechanizmów polubownego rozstrzygania sporów, takich jak ugody pozasądowe, arbitraż i mediacja. W miarę możliwości takie polubowne rozstrzygnięcie sporów powinno obejmować jak największą liczbę poszkodowanych i przedsiębiorstw popełniających naruszenie. **Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące polubownego rozstrzygnięcia sporów mają zatem na celu ułatwienie korzystania z takich mechanizmów i zwiększenie ich skuteczności.**

Poprawka

(37) **Należy zauważyć, że sądy krajowe są często przeciążone, a rozpatrywanie roszczeń odszkodowawczych może być czasochłonnym procesem. Dlatego** poszkodowanych i podmioty popełniające naruszenie należy zachęcać do ustalania odszkodowania za szkodę wynikającą z naruszenia prawa konkurencji z wykorzystaniem mechanizmów polubownego rozstrzygania sporów, takich jak ugody pozasądowe, arbitraż i mediacja. W miarę możliwości takie polubowne rozstrzygnięcie sporów powinno obejmować jak największą liczbę poszkodowanych i przedsiębiorstw popełniających naruszenie. **Ponieważ wnoszenie powództw indywidualnych może nie być wystarczające, w niniejszej dyrektywie należy wyraźnie uwzględnić możliwość wnoszenia powództw zbiorowych przez działające w dobrej wierze upoważnione podmioty, takie jak stowarzyszenia konsumentów czy organizacje branżowe, działające w imieniu danego powoda.**

Uzasadnienie

Powództwa zbiorowe umożliwiłyby działającym w dobrej wierze upoważnionym podmiotom,

takim jak stowarzyszenia konsumentów czy organizacje branżowe, wytaczanie powództw w imieniu indywidualnych powodów. Jednak tylko jasno określona grupa ludzi powinna mieć prawo do udziału w powództwie w charakterze reprezentanta. Osoby takie należy określić w momencie wniesienia powództwa, przy czym sprawozdawca proponuje zastosowanie modelu opt-in.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 41 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(41a) Koszty postępowania sądowego nie powinny zniechęcać powodów do wnoszenia w pełni uzasadnionych powództw. Państwa członkowskie powinny przedsięwziąć odpowiednie środki, by zapewnić poszkodowanym stronom dostęp do finansowania kosztów powództw o odszkodowanie. Można to zrobić za pośrednictwem funduszu finansowanego z grzywien płaconych przez sprawców naruszeń.

Uzasadnienie

Ryzyko konieczności poniesienia kosztów sądowych w rezultacie przegranego postępowania może poważnie zniechęcić konsumentów, organizacje konsumentów lub małe firmy do wnoszenia roszczeń. Ustanowienie funduszu finansowanego z grzywien płaconych w wyniku postępowań o naruszenie prawa konkurencji zwiększyłoby możliwości wnoszenia roszczeń. Z funduszu tego finansowano by koszty pierwszego orientacyjnego orzeczenia dotyczącego potencjalnej sprawy, wydawanego na podstawie dowodów dostarczonych przez potencjalnego powoda. Należy podkreślić, że trzeba utrzymać zasadę „przegrywający płaci”.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Każdy, kto poniósł szkodę wynikającą z naruszenia krajowego lub unijnego prawa ochrony konkurencji, może ubiegać się o

1. Każdy, kto poniósł szkodę wynikającą z naruszenia krajowego lub unijnego prawa ochrony konkurencji, może ubiegać się o

pełne odszkodowanie za tę szkodę.

pełne odszkodowanie za tę szkodę, **bez uszczerbku dla wynikających z prawa krajowego wymogów dotyczących ustalenia odpowiedzialności.**

Uzasadnienie

Aby dochodzić odszkodowania, należy spełnić wynikające z prawa krajowego wymogi dotyczące ustalenia odpowiedzialności.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Państwa członkowskie zapewniają wykluczenie nadmiernych odszkodowań.

Uzasadnienie

Należy zapobiegać nadmiernym odszkodowaniom, ponieważ szkodziłyby one celowi, jakim jest zapewnienie równych szans na rynku wewnętrznym.

Poprawka 19

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3. Państwa członkowskie zapewniają poszkodowanym możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

3. Państwa członkowskie zapewniają poszkodowanym możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych **oraz uzyskania faktycznego egzekwowania dochodzonego roszczenia.**

Poprawka 20

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 4 – ustęp 1 – punkt 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. „powództwo o odszkodowanie” oznacza powództwo wniesione zgodnie z prawem krajowym, w ramach którego poszkodowany ubiega się o odszkodowanie przed sądem krajowym; **może ono również obejmować** powództwo wniesione przez osobę działającą w imieniu poszkodowanego lub większej ich liczby, w ramach którego dochodzi ona odszkodowania przed sądem krajowym, **jeśli** prawo krajowe **dopuszcza** taką możliwość;

Poprawka

3. „powództwo o odszkodowanie” oznacza powództwo wniesione zgodnie z prawem krajowym, w ramach którego poszkodowany **indywidualnie lub zbiorowo** ubiega się o odszkodowanie przed sądem krajowym; **obejmuje ono również** powództwo wniesione przez osobę działającą w imieniu poszkodowanego lub większej ich liczby, w ramach którego dochodzi ona odszkodowania przed sądem krajowym; prawo krajowe **musi dopuszczać** taką możliwość **zwłaszcza w przypadku roszczeń zbiorowych; tworząc system roszczeń zbiorowych, państwa członkowskie mogą wprowadzić wyłącznie system opt-in i powstrzymują się od przewidywania honorariów wypłacanych w razie wygrania sprawy, możliwości przyznania odszkodowań karnych i finansowania przez strony trzecie, jeżeli podmiot finansujący otrzymuje wynagrodzenie zależne od uzyskanego rozstrzygnięcia lub przyznanego odszkodowania;**

Poprawka 21

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 4 – ustęp 1 – punkt 3 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. „zbiorowe dochodzenie roszczeń” oznacza: (i) mechanizm prawny zapewniający możliwość zbiorowego dochodzenia zaprzestania nielegalnego zachowania (zbiorowe roszczenie o zaprzestanie bezprawnych praktyk) co najmniej dwóm osobom fizycznym lub prawnym lub podmiotowi uprawnionemu do wszczęcia powództwa reprezentacyjnego; (ii) mechanizm prawny zapewniający możliwość

zbiorowego dochodzenia odszkodowania przez co najmniej dwie osoby fizyczne lub prawne twierdzące, że poniosły szkodę w sytuacji szkody masowej, lub przez podmiot uprawniony do wszczęcia powództwa reprezentacyjnego (zbiorowe dochodzenie roszczeń odszkodowawczych);

Uzasadnienie

W lutym 2012 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję zatytułowaną „W stronę spójnego europejskiego podejścia do zbiorowego dochodzenia roszczeń”, w której wzywa do składania wniosków dotyczących roszczeń zbiorowych, obejmujących wspólny zbiór zasad zapewniający w Unii jednolity dostęp do wymiaru sprawiedliwości w formie zbiorowego dochodzenia roszczeń w przypadku naruszenia praw konsumenta. Mechanizm zbiorowego dochodzenia roszczeń w znacznym stopniu wspomógłby skuteczne egzekwowanie prawa konkurencji oraz ochronę konsumenta.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 4 – ustęp 1 – punkt 13

Tekst proponowany przez Komisję

13. „program łagodzenia kar” oznacza program, w ramach którego **uczestnik tajnego kartelu**, niezależnie od innych przedsiębiorstw biorących w **nim** udział, współpracuje podczas dochodzenia prowadzonego przez organ ds. konkurencji, dobrowolnie przedstawiając posiadane przez siebie informacje na temat **kartelu** i swojej w **nim** roli, w zamian za co daruje mu się lub obniża grzywnę nakładaną **na kartel**;

Poprawka

13. „program łagodzenia kar” oznacza program, w ramach którego **podmiot zaangażowany w porozumienie antykonkurencyjne, decyzję lub praktykę antykonkurencyjną**, niezależnie od innych przedsiębiorstw biorących w **nich** udział, współpracuje podczas dochodzenia prowadzonego przez organ ds. konkurencji, dobrowolnie przedstawiając posiadane przez siebie informacje na temat **porozumienia, decyzji lub praktyki** i swojej w **nich** roli, w zamian za co daruje mu się lub obniża grzywnę nakładaną **w związku z porozumieniem, decyzją lub praktyką**;

Uzasadnienie

Wybrany termin jest zbyt wąski i nie uwzględnia realiów rynku wewnętrznego.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 4 – ustęp 1 – punkt 17

Tekst proponowany przez Komisję

17. „ugoda” oznacza porozumienie, na mocy którego w wyniku polubownego rozstrzygnięcia sporu następuje zapłata odszkodowania.

Poprawka

17. „ugoda” oznacza porozumienie, na mocy którego w wyniku polubownego rozstrzygnięcia sporu następuje zapłata odszkodowania, **w tym porozumienie, w którym przedsiębiorstwo zobowiązuje się wypłacić odszkodowania ofiarom naruszeń przepisów dotyczących konkurencji, korzystając z gwarantowanego funduszu odszkodowawczego.**

Uzasadnienie

Możliwość utworzenia gwarantowanego funduszu odszkodowawczego umacnia prawo strony poszkodowanej do odszkodowania.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

a) **wykazala, że** dowody, **którymi** dysponuje druga strona lub osoby trzecie, są istotne dla udowodnienia zasadności jej roszczenia lub potwierdzenia linii obrony;
oraz

Poprawka

a) **wskazala** dowody, **jakimi** dysponuje druga strona lub osoby trzecie **i które** są istotne dla udowodnienia zasadności jej roszczenia lub potwierdzenia linii obrony;

Uzasadnienie

W uzasadnieniu wniosku ustawodawczego Komisja twierdzi, że ogólnie sformułowane wnioski o ujawnienie dokumentów należy zasadniczo uznawać za niewspółmierne i niezgodne ze spoczywającym na stronie wnoszącej o ujawnienie obowiązkiem jak najdokładniejszego i zawężonego wyszczególnienia (kategorii) dowodów. Aby uniknąć kampanii poszukiwania informacji, osoba składająca wniosek musi jak najdokładniejszej i jak najwięcej określić elementy lub kategorie dowodów.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 2 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ba) wykazała, że złożyła wniosek o ujawnienie dowodu w danym powództwie o odszkodowanie wszczętym przed sądem krajowym w Unii; oraz

Uzasadnienie

Art. 5 nie zawiera wytycznych dotyczących wniosków o ujawnienie dowodów pochodzących spoza UE. Niemniej jednak dowody dotyczące porozumienia lub układu antykonkurencyjnego w UE nie mogą być wykorzystywane jako dowody zastępcze w postępowaniach prowadzonych poza jurysdykcją UE. Poprawka ma na celu odpowiednie rozwiązanie tej kwestii w celu uniknięcia takiego efektu.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Państwa członkowskie zapewniają sądom krajowym możliwość wydania nakazu ujawnienia określonych elementów lub kategorii dowodów, opisanych jak najprecyzyjniej i jak najwięcej w oparciu o dane na temat faktów, jakie można w rozsądny sposób uzyskać.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu wniosku ustawodawczego Komisja twierdzi, że ogólnie sformułowane wnioski o ujawnienie dokumentów należy zasadniczo uznawać za niewspółmierne i niezgodne ze spoczywającym na stronie wnoszącej o ujawnienie obowiązkiem jak najdokładniejszego i zawężonego wyszczególnienia (kategorii) dowodów. Aby uniknąć kampanii poszukiwania informacji, osoba składająca wniosek musi jak najdokładniejszej i jak najwięcej określić

elementy lub kategorie dowodów.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 3 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby sądy krajowe ograniczały ujawnianie dowodów do przypadków, w których jest ono proporcjonalne. W kontekście ustalania, czy ujawnienie dowodów, o które wnioskuje strona, jest proporcjonalne, sądy krajowe kierują się słusznymi interesami wszystkich zainteresowanych stron **i osób trzecich**. W szczególności uwzględniają one:

Poprawka

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby sądy krajowe ograniczały ujawnianie dowodów do przypadków, w których jest ono proporcjonalne **i które dotyczą postępowania odszkodowawczego toczącego się w Unii**. W kontekście ustalania, czy ujawnienie dowodów, o które wnioskuje strona, jest proporcjonalne, sądy krajowe kierują się **powiązanim interesem publicznym i** słusznymi interesami wszystkich zainteresowanych stron **prywatnych**. W szczególności uwzględniają one:

Uzasadnienie

Zapewnienie odpowiednich zachęt w ramach programu łagodzenia kar ma zasadnicze znaczenie w zapewnianiu równości szans na rynku wewnętrznym. Programy łagodzenia kar są najbardziej skutecznym narzędziem wykrywania porozumień antykonkurencyjnych. Jeśli zachowania antykonkurencyjne nie będą wykrywane lub będą wykrywane w niewystarczającym stopniu, to w ostatecznym rozrachunku nie będzie ofiar naruszeń, którym trzeba będzie wypłacić odszkodowania. Dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę muszą być zatem chronione, mimo że zapewnianie automatycznej ochrony nie jest zgodne z prawem pierwotnym (Donau Chemie).

Poprawka 28

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 3 – litera a a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

aa) potrzebę zapewnienia skuteczności publicznoprawnego egzekwowania unijnego prawa konkurencji, ze

szczególnym uwzględnieniem zagrożeń, jakie ujawnienie dokumentów mogłoby przynieść:

(i) programom łagodzenia kar realizowanym przez organy ds. konkurencji;

(ii) procedurom ugodowym wprowadzonym przez organy ds. konkurencji;

(iii) wewnętrznym procedurom podejmowania decyzji w organie ds. konkurencji oraz w europejskiej sieci ds. konkurencji;

Uzasadnienie

Zapewnienie odpowiednich zachęt w ramach programu łagodzenia kar ma zasadnicze znaczenie w zapewnianiu równości szans na rynku wewnętrznym. Programy łagodzenia kar są najbardziej skutecznym narzędziem wykrywania porozumień antykonkurencyjnych. Jeśli zachowania antykonkurencyjne nie będą wykrywane lub będą wykrywane w niewystarczającym stopniu, to w ostatecznym rozrachunku nie będzie ofiar naruszeń, którym trzeba będzie wypłacić odszkodowania. Znaczenie tego faktu muszą uwzględnić sędziowie krajowi, wydając nakaz ujawnienia.

Poprawka 29

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 5 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sądy krajowe miały do dyspozycji skuteczne środki umożliwiające jak najpełniejszą ochronę informacji poufnych przed nieprawidłowym wykorzystaniem, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności dowodów zawierających takie informacje w sprawach o odszkodowanie.

Poprawka

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sądy krajowe miały do dyspozycji skuteczne środki umożliwiające jak najpełniejszą ochronę informacji poufnych przed nieprawidłowym wykorzystaniem, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności dowodów zawierających takie informacje w sprawach o odszkodowanie ***prowadzonym w Unii. Interes, jaki mają przedsiębiorstwa w unikaniu postępowań odszkodowawczych w wyniku naruszenia, nie stanowi interesu handlowego wartego***

ochrony.

Uzasadnienie

Interes, jaki mają przedsiębiorstwa w unikaniu postępowań odszkodowawczych w wyniku naruszenia reguł konkurencji, nie stanowi interesu handlowego wartego ochrony, ponieważ byłoby to sprzeczne z rzeczywistym prawem do odszkodowania [zob. wyrok w sprawie CDC Hydrogene Peroxide przeciwko Komisji (T-437/08)].

Poprawka 30

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 5 – ustęp 8**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

8. Bez uszczerbku dla obowiązku, o którym mowa w ust. 4, oraz ograniczeń o których mowa w art. 6, niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody dla utrzymania w mocy lub wprowadzenia przez państwa członkowskie przepisów otwierających drogę do szerszego ujawniania dowodów.

skreślony

Uzasadnienie

Zapewnienie odpowiednich zachęt w ramach programu łagodzenia kar ma zasadnicze znaczenie w zapewnianiu równości szans na rynku wewnętrznym. Programy łagodzenia kar są najbardziej skutecznym narzędziem wykrywania porozumień antykonkurencyjnych. Jeśli zachowania antykonkurencyjne nie będą wykrywane lub będą wykrywane w niewystarczającym stopniu, to w ostatecznym rozrachunku nie będzie ofiar naruszeń, którym trzeba będzie wypłacić odszkodowania. Należy zachować taki sam poziom ochrony, aby zachować skuteczność programu łagodzenia kar.

Poprawka 31

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 1 – litera a**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

a) oświadczeń przedsiębiorców w ramach programu łagodzenia kar; oraz

a) wszystkich nowych dokumentów obciążających przedłożonych przez podmiot wnioskujący o złagodzenie kary;

oraz

Poprawka 32

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 7a

Informowanie o nieprawidłowościach

1. Każdy, kto ma uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba popełniła lub zamierza popełnić przestępstwo naruszające przepisy niniejszej dyrektywy, może powiadomić organ ds. konkurencji, przekazując mu szczegółowe informacje o danej sprawie, oraz wnieść o utajnienie jej tożsamości w odniesieniu do tego powiadomienia.

2. Organ ds. konkurencji utajnia tożsamość osoby, która powiadomiła go na podstawie art. 7 ust. 1 i której udzielono zapewnienia o zachowaniu poufności.

Uzasadnienie

W celu zachęcenia obywateli do przekazywania informacji organom ds. konkurencji dyrektywa powinna wprowadzać jednoznaczną ochronę tożsamości osoby zgłaszającej przypadki naruszenia. Nawet jeżeli podane informacje nie będą wystarczające, by mogły stanowić dowód w sprawie kartelowej, organ ds. konkurencji będzie mógł wszcząć dochodzenie.

Poprawka 33

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Państwa członkowskie zapewniają **sądom krajowym możliwość nałożenia** sankcji na strony, osoby trzecie i ich

1. Państwa członkowskie zapewniają **skuteczne nakładanie** sankcji **przez sądy krajowe** na strony, osoby trzecie i ich

przedstawicieli prawnych w przypadku:

przedstawicieli prawnych w przypadku:

Poprawka 34

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii

Tekst proponowany przez Komisję

(iii) strona niszcząca wiedziała, że dowody były istotne dla toczących się lub przyszłych powództw o odszkodowanie, wytoczonych przez nią samą lub przeciwko niej;

Poprawka

(iii) strona niszcząca wiedziała **lub mogła racjonalnie wywnioskować**, że dowody były istotne dla toczących się lub przyszłych powództw o odszkodowanie, wytoczonych przez nią samą lub przeciwko niej;

Poprawka 35

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 9 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Jeżeli sąd krajowy orzeka w ramach powództwa o odszkodowanie wynikające z porozumień, **w sprawie** decyzji lub praktyk objętych art. 101 lub 102 Traktatu, co do których krajowy organ ds. konkurencji lub sąd kontrolny wydały już ostateczne rozstrzygnięcie stwierdzające naruszenie, państwa członkowskie zapewniają, aby sąd ten nie mógł wydawać orzeczeń sprzecznych z takim stwierdzeniem naruszenia. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków wynikających z art. 267 Traktatu.

Poprawka

Jeżeli sąd krajowy orzeka w ramach powództwa o odszkodowanie wynikające z porozumień, decyzji lub praktyk objętych art. 101 lub 102 Traktatu, co do których krajowy organ ds. konkurencji lub sąd kontrolny wydały już ostateczne rozstrzygnięcie stwierdzające naruszenie, państwa członkowskie zapewniają, aby sąd ten nie mógł wydawać orzeczeń sprzecznych z takim stwierdzeniem naruszenia. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków wynikających z art. 267 Traktatu, **dla prawa do skutecznego środka odwoławczego i rzetelnego procesu oraz dla prawa do obrony, o których mowa w art. 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, oraz dla prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy zgodnie z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.**

W związku z tym decyzje krajowych organów ds. konkurencji oraz sądów ds. konkurencji są wiążące, pod warunkiem że w dochodzeniu nie popełniono rażących błędów, a prawo do obrony zostało zagwarantowane.

Uzasadnienie

Aby zagwarantować konsumentom i przedsiębiorstwom prawo do obrony, efekt wiążący nie może mieć zastosowania, jeśli prawo to nie było przestrzegane.

Poprawka 36

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 10 – ustęp 2 – podpunkt ii

Tekst proponowany przez Komisję

(ii) *uznaniu* takiego zachowania za naruszenie unijnego lub krajowego prawa konkurencji;

Poprawka

(ii) *faktach powodujących uznanie* takiego zachowania za naruszenie unijnego lub krajowego prawa konkurencji;

Poprawka 37

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 10 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia ulegał zawieszeniu w przypadku podjęcia przez organ ds. konkurencji działań związanych z dochodzeniem lub postępowaniem w odniesieniu do naruszenia, którego dotyczy powództwo o odszkodowanie. Zawieszenie terminu przedawnienia ustaje nie wcześniej niż *jeden rok* od chwili uprawomocnienia się decyzji lub innego zakończenia postępowania.

Poprawka

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia ulegał zawieszeniu w przypadku podjęcia przez organ ds. konkurencji działań związanych z dochodzeniem lub postępowaniem w odniesieniu do naruszenia, którego dotyczy powództwo o odszkodowanie. Zawieszenie terminu przedawnienia ustaje nie wcześniej niż *dwa lata* od chwili uprawomocnienia się decyzji lub innego zakończenia postępowania.

Uzasadnienie

Ze względu na złożoność ekonomiczną oraz trudności, jakie przedstawia terminowe wniesienie powództwa o odszkodowanie w wyniku zachowania antykonkurencyjnego, z uwagi na asymetrię w dostępie do informacji uderzającą szczególnie w konsumentów, zasadne jest wydłużenie okresu zawieszenia o jeden rok, tak aby skutecznie zagwarantować prawo powodów do pełnego odszkodowania.

Poprawka 38

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 10 – ustęp 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5a. Bez uszczerbku dla ust. 1–4 powództwo o odszkodowanie można wszcząć przed upływem 10 lat od wydarzeń, które stanowią jego podstawę.

Poprawka 39

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 12 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Państwa członkowskie zapewniają sądowi krajowemu uprawnienie do oszacowania, jaka część nadmiernego obciążenia została przerzucona.

Uzasadnienie

Należy sprecyzować, że sąd krajowy ma możliwość oszacowania, jaka część nadmiernego obciążenia została przerzucona, aby zapobiec takim problemom, jak asymetria w dostępie do informacji.

Poprawka 40

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 12 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. Jeśli nadmierne obciążenia zostały przerzucone na osoby znajdujące się na kolejnym poziomie łańcucha dostaw, które ze względów prawnych nie są w stanie dochodzić roszczeń odszkodowawczych, pozwany nie może podnieść zarzutu, o którym mowa w poprzednim ustępie.

skreślony

Uzasadnienie

Trudno jest zdefiniować określenie „ze względów prawnych nie są w stanie”. Ponadto przeszkody prawne, z powodu których konsumenci pośredni „ze względów prawnych nie są w stanie” dochodzić roszczeń odszkodowawczych za poniesione przez nich szkody, stanowiłyby naruszenie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. sprawa Courage przeciwko Crehan, sprawa Manfredi), i w związku z tym w ogóle nie powinny one występować. Zaproponowane brzmienie może doprowadzić do przyznania odszkodowania powodom, którzy nie ponieśli żadnych szkód, oraz do przyznawania nadmiernych odszkodowań.

Poprawka 41

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 13 – ustęp 2 – akapit drugi

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie zapewniają, aby sąd był uprawniony do oszacowania, jaka część nadmiernego obciążenia została przerzucona.

Państwa członkowskie dopilnowują, aby sąd był uprawniony do oszacowania, jaka część nadmiernego obciążenia została przerzucona. ***Sądy otrzymują pomoc w postaci jasnych, prostych i zrozumiałych wytycznych opracowanych przez Komisję.***

Poprawka 42

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 15 – ustęp 1 – akapit pierwszy

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Aby uniknąć sytuacji, w której powództwa o odszkodowanie wytaczane przez

powodów z różnych poziomów łańcucha dostaw prowadzą do odpowiedzialności wielokrotnej podmiotu popełniającego naruszenie, państwa członkowskie zapewniają, w razie udowodnienia całkowitego lub częściowego przerzucenia nadmiernych obciążeń, aby sądy krajowe, do których wniesiono powództwa o odszkodowanie, nie mogły przyznać powodowi odszkodowania za przerzuconą część nadmiernych obciążeń. Sąd jest uprawniony do oszacowania, jaka część nadmiernego obciążenia spadła na bezpośredniego lub pośredniego nabywcę.

Poprawka 43

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 16

Tekst proponowany przez Komisję

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku naruszenia popełnionego przez kartel stosowane było domniemanie, że takie naruszenie doprowadziło do powstania szkody. Przedsiębiorstwo popełniające naruszenie ma prawo wzruszyć to domniemanie.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby realizacja przysługującego poszkodowanemu prawa do odszkodowania nie stała się praktycznie niemożliwa lub nadmiernie utrudniona ze względu na spoczywający na nim ciężar dowodu, poziom szczegółowości dowodu oraz obowiązek wykazania stanu faktycznego wymagane do ustalenia wysokości szkody. ***Państwa członkowskie zapewniają, aby sąd był uprawniony do oszacowania wysokości szkody.***

Poprawka

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku naruszenia popełnionego przez kartel stosowane było domniemanie, że takie naruszenie doprowadziło do powstania szkody. Przedsiębiorstwo popełniające naruszenie ma prawo wzruszyć to domniemanie. ***Państwa członkowskie zapewniają przyznanie sądom krajowym uprawnienia do oszacowania wysokości szkody.***

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby realizacja przysługującego poszkodowanemu prawa do odszkodowania nie stała się praktycznie niemożliwa lub nadmiernie utrudniona ze względu na spoczywający na nim ciężar dowodu, poziom szczegółowości dowodu oraz obowiązek wykazania stanu faktycznego wymagane do ustalenia wysokości szkody.

Poprawka 44

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 17 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Państwa członkowskie zapewniają organom ds. konkurencji, które należą do sieci organów publicznych stosujących unijne przepisy dotyczące konkurencji, możliwość zawieszenia postępowania, jeśli strony postępowania uczestniczą w procedurze polubownego rozstrzygnięcia sporu dotyczącej roszczeń odszkodowawczych.

Uzasadnienie

W interesie konsumentów i przedsiębiorstw dochodzenie odszkodowania za poniesione szkody powinno być opłacalne, szybkie i skuteczne. Aby zapewnić opłacalność, szybkość i skuteczność dochodzenia odszkodowań, należy zachęcać do polubownego rozstrzygnięcia sporów na wczesnym etapie, stosując zachęty powiązane z grzywnami nakładanymi przez organy ds. konkurencji. Jeśli organ ds. konkurencji uzna, że wypłacone odszkodowanie jest odpowiednie i zgodne z prawem, powinien wziąć je pod uwagę przy ustalaniu wysokości grzywny.

Poprawka 45

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 19 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Komisja dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy i przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do dnia [...] [obliczyć dzień przypadający pięć lat po upływie terminu transpozycji niniejszej dyrektywy].

Komisja dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy i przedstawia sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do dnia [...] [obliczyć dzień przypadający pięć lat po upływie terminu transpozycji niniejszej dyrektywy].

Do sprawozdania jest dołączona spójna ocena ex post dotycząca funkcjonowania mechanizmów zbiorowego dochodzenia

roszczeń oraz zbiorowego alternatywnego rozstrzygania sporów w dziedzinie konkurencji, a szczególnie ocena zasadności rozszerzenia zakresu takich mechanizmów na inne dziedziny lub utworzenia takiego mechanizmu na szczeblu UE w celu zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów oraz zrównoważonego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

PROCEDURA

Tytuł	Przepisy regulujące dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego		
Odsyłacze	COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD)		
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	ECON 1.7.2013		
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	IMCO 1.7.2013		
Sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej Data powołania	Olle Schmidt 9.7.2013		
Rozpatrzenie w komisji	14.10.2013	27.11.2013	16.12.2013
Data przyjęcia	17.12.2013		
Wynik głosowania końcowego	+: -: 0:	31 0 1	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Pablo Arias Echeverría, Preslav Borissov, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Vicente Miguel Garcés Ramón, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Sirpa Pietikäinen, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler		
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jürgen Creutzmann, Ildikó Gáll-Pelcz, Roberta Metsola, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Olle Schmidt, Jutta Steinruck, Marc Tarabella, Kerstin Westphal		
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Luis Manuel Capoulas Santos		